

Sveučilište u Splitu

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija

Pročelnik Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija

Rektor Sveučilišta u Splitu

Prof. dr. sc. Stipan Janković, prim. dr. med.

Prof. dr. sc. Dragan Ljutić

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJSKI PROGRAM

Primaljstvo

Split, travanj 2022. godine

Manje izmjene i dopune postojećeg studijskog programa (do 20%)

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

Preddiplomski sveučilišni studij: Primaljstvo

Sveučilište u Splitu

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija

Ruđera Boškovića 35, HR-21000 Split

Telefon: + 385 21 564 800

e-mail:ured@ozs.unist.hr

<http://ozs.unist.hr/>

1. UVOD

1.1. RAZLOZI ZA POKRETANJE STUDIJA

DIREKTIVA 2005/36/EZ EUROPSKOGA PARLAMENTA I VIJEĆA

od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija

(Tekst od važnosti za Europski gospodarski prostor)

Primalje

Članak 40.

Ospozobljavanje primalja

1. Ospozobljavanje primalja obuhvaća ukupno najmanje:

- (a) posebno ospozobljavanje u punoj nastavnoj satnici za primalje, koje obuhvaća najmanje trogodišnje teoretsko i praktično ospozobljavanje (smjer I.) uključujući najmanje program opisan u točki 5.5.1. Priloga V.; ili
- (b) posebno ospozobljavanje u punoj nastavnoj satnici za primalje u trajanju od 18 mjeseci (smjer II.), koje uključuje najmanje program studija opisan u točki 5.5.1. Priloga V., koji nije u skladu s istovjetnim ospozobljavanjem medicinskih sestara za opću zdravstvenu njegu.

Države članice moraju osigurati da su ustanove koje provode ospozobljavanje primalja, odgovorne za usklađivanje teorijskog i praktičnog ospozobljavanja tijekom cijelokupnog studijskog programa.

Sadržaj naveden u točki 5.5.1. Priloga V. može se izmjeniti u skladu s postupkom iz članka 58. stavka 2., u svrhu prilagodbe znanstvenom i tehničkom napretku.

Takvo ažuriranje ni u jednoj državi članici ne smije imati za posljedicu izmjene njezinih postojećih zakonskih načela u vezi sa strukturom profesija koja se odnosi na ospozobljavanje i uvjete pristupa za fizičke osobe.

2. Za pristupanje ospozobljavanju za primalje mora biti ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) završenih najmanje prvi deset godina općeg školskog obrazovanja za smjer I., ili
- (b) posjedovanje dokaza o formalnoj ospozobljenosti za medicinsku sestrzu za opću zdravstvenu njegu, navedenih za smjer II. u točki 5.2.2. Priloga V.

3. Ospozobljavanje primalja mora osigurati da je ta osoba stekla sljedeća znanja i vještine:

- a) primjerno poznavanje znanosti na kojoj se temelje djelatnosti primalja, posebno porodništva i ginekologije;
- b) primjereni poznavanje profesionalne etike i zakonodavstva na tom području;
- c) detaljno poznavanje bioloških funkcija, anatomije i fiziologije porodništva i neonatologije, kao i poznavanje odnosa između zdravstvenog stanja čovjeka i njegovog fizičkog i socijalnog okruženja te njegovog ponašanja;
- d) primjereni kliničko iskustvo u ovlaštenim ustanovama pod nadzorom osoblja osposobljenog za primaljstvo i porodništvo;
- e) primjereni razumijevanje osposobljavanja zdravstvenih djelatnika i iskustvo u radu s takvim osobljem.

Članak 41.

Postupci za priznavanje dokaza o formalnoj osposobljenosti za primalje

1. Dokazi o formalnoj osposobljenosti za primalje iz točke 5.5.2. Priloga V. automatski se priznaju u skladu s člankom 21., ako ispunjavaju barem jedan od sljedećih kriterija:

- a) najmanje trogodišnje osposobljavanje u punoj nastavnoj satnici za primalje:
  - i. za koju se zahtjeva posjedovanje diplome, svjedodžbe ili drugog dokaza o kvalifikaciji koji omogućuje upis na sveučilišta ili druga visoka učilišta ili na drugi način osigurava istovjetan stupanj znanja; ili
  - ii. joj slijede dvije godine stručne prakse za koje je izdana potvrda u skladu sa stavkom 2.;
- b) osposobljavanje u punoj nastavnoj satnici za primalje u trajanju od najmanje dvije godine ili 3 600 sati, pod uvjetom da osoba ima dokaz o formalnoj osposobljenosti za medicinsku sestru za opću zdravstvenu njegu, iz točke 5.2.2. Priloga V.;
- c) osposobljavanje u punoj nastavnoj satnici za primalje u trajanju od najmanje 18 mjeseci ili 3 000 sati, pod uvjetom da osoba ima dokaz o formalnoj osposobljenosti za medicinsku sestru za opću zdravstvenu njegu, iz točke 5.2.2. Priloga V., nakon čega slijedi jednogodišnja stručna praksa za koju je izdana potvrda, u skladu sa stavkom 2.

2. Potvrdu iz stavka 1. izdaju nadležne vlasti u matičnoj državi članici. Ona potvrđuje da je osoba nakon pribavljanja dokaza o formalnoj osposobljenosti za primalju tijekom odgovarajućeg razdoblja na zadovoljavajući način obavljala sve djelatnosti primalje u bolnici ili zdravstvenoj ustanovi koja je odobrena za tu svrhu.

Članka 42.

Obavljanje profesionalne djelatnosti primalje

1. Odredbe ovog odjeljka primjenjuju se na djelatnosti primalja kako ih je odredila svaka država članica ne dovodeći u pitanje stavak 2. i koje se obavljaju pod profesionalnim nazivima navedenima u točki 5.5.2. Priloga V.

- a) Države članice osiguravaju da je primaljama omogućen pristup i obavljanje najmanje sljedećih djelatnosti: primjereni informiranje i savjetovanje u vezi s planiranjem obitelji;
- b) dijagnosticiranje trudnoće i praćenje normalnog tijeka trudnoće; obavljanje pregleda potrebnih za praćenje razvoja normalnog tijeka trudnoće;

- c) propisivanje ili savjetovanje o pregledima koji su potrebni za najraniju moguću dijagnozu rizičnih trudnoća;
- d) izvođenje programa za pripremu roditelja i potpuna priprema za porod, uključujući savjete o higijeni i prehrani;
- e) njega i pomoć majci tijekom poroda i praćenje stanja fetusa u maternici, odgovarajućim kliničkim metodama i tehničkim sredstvima;
- f) izvođenje spontanih poroda uključujući prema potrebi epiziotomiju i u hitnim slučajevima, porode na zadatak;
- g) prepoznavanje znakova koji upozoravaju na nepravilnost kod majke ili djeteta, koji zahtijevaju upućivanje k liječniku i prema potrebi pomoć liječnika; poduzimanje potrebnih hitnih mjera u odsutnosti liječnika, posebno ručno odstranjivanje placente nakon kojeg može slijediti ručni pregled maternice;
- h) pregled i njega novorođenčeta; poduzimanje svih inicijativa u slučaju potrebe i izvođenje hitnog oživljavanja, ako je potrebno;
- i) njega majke i praćenje njezinog napretka u razdoblju nakon poroda te davanje svih potrebnih savjeta majci o njezi djeteta, kako bi joj se omogućilo da svom djetetu pruži optimalan razvoj;
- j) provođenje liječenja koje propiše liječnik;
- k) priprema potrebnih pisanih izvješća.

Prilog V. , točka 5.5.1.

Program osposobljavanja za primalje (tipovi izobraze I. i II.)

Program osposobljavanja za stjecanje dokaza o formalnoj osposobljenosti za primalje sastoji se od sljedeća dva dijela:

A. Teoretska i tehnička nastava

a. Opći predmeti - Osnovna anatomijska i fiziologija - Osnovna patologija - Osnovna bakteriologija, virologija i parazitologija - Osnovna biofizika, biokemija i radiologija - Pedijatrija s posebnim naglaskom na novorođenčadi - Higijena, zdravstveni odgoj, preventivna medicina, rano dijagnosticiranje bolesti - Prehrana i dijetetika, posebno u odnosu na žene, novorođenčad i male bebe - Osnovna sociologija i socio-medicinska problematika - Osnovna farmakologija - Psihologija - Načela i metode poučavanja - Zdravstveno i socijalno zakonodavstvo i organizacija zdravstva - Profesionalna etika i profesionalno zakonodavstvo - Spolni odgoj i planiranje obitelji	b. Predmeti specifični za djelatnosti primalje - Anatomija i fiziologija - Embriologija i razvoj fetusa - Trudnoća, porod i puerperij - Ginekološka i opstetricijska patologija - Priprema za porod i roditeljstvo, uključujući psihološke aspekte - Pripreme za porod (uključujući poznавanje i upotrebu tehničke opreme u opstetriciji) - Analgezija, anestezija i oživljavanje - Fiziologija i patologija novorođenčeta - Njega i nadzor novorođenčeta - Psihološki i socijalni čimbenici

- Pravna zaštita majke i djeteta

B. Praktično i kliničko osposobljavanje

Ovo se osposobljavanje mora provoditi pod odgovarajućim nadzorom:

- Savjetovanje trudnica, uključujući najmanje 100 pretporođajnih pregleda.
- Nadzor i njega najmanje 40 trudnica.
- Student mora izvesti najmanje 40 poroda, a ako se ovaj broj ne može postići zbog malog broja porodilja, može se smanjiti na minimalno 30 poroda, uz uvjet da student asistira kod dodatnih 20 poroda.
- Aktivno sudjelovanje kod poroda na zadak. Ako to nije moguće zbog pomanjkanja poroda na zadak, praksa se može provesti u simuliranoj situaciji.
- Izvođenje epiziotomije i uvod u šivanje rana. Ovaj uvod uključuje teoretsku nastavu i kliničku praksu. Praksa šivanja rana uključuje šivanje rane nakon epiziotomije i jednostavne perinealne laceracije. Kada je to nužno potrebno, može se obaviti u simuliranoj situaciji.
- Nadzor i njega 40 žena kod kojih postoji rizik povezan s trudnoćom, ili s trudovima ili s postporođajnim razdobljem.
- Nadzor i njega (uključujući pregled) najmanje 100 žena nakon poroda i zdravih novorođenčadi.
- Opervacija i njega novorođene djece koja zahtijevaju posebnu njegu, uključujući nedonoščad, prenošenu novorođenčad, novorođenčad koja imaju premalu tjelesnu težinu ili koja su bolesna.
- Zdravstvena njega kod patoloških stanja na području ginekologije i porodništva.
- Uvod u zdravstvenu njegu na području medicine i kirurgije. Ovaj uvod uključuje teoretsku nastavu i kliničku praksu.

Teoretsko i tehničko osposobljavanje (dio A programa osposobljavanja) se uravnotežuju i koordiniraju s kliničkim osposobljavanjem (dio B istog programa) na takav način da se znanja i iskustva navedeni u ovom prilogu mogu usvojiti na odgovarajući način.

Klinička nastava ima oblik prakse na radu u bolničkim odjelima ili drugim zdravstvenim ustanovama, koje su odobrila nadležna tijela. Kao dio ove prakse, studentice-primalje moraju sudjelovati u aktivnostima odjela u mjeri u kojoj te aktivnosti pridonose njihovom osposobljavanju. Poučava ih se o odgovornostima povezanim s djelatnošću primalja.

1.2. DOSADAŠNJA ISKUSTVA U PROVOĐENJU EKVIVALENTNIH ILI SLIČNIH PROGRAMA

Prva primaljska škola u pravom smislu riječi na našim prostorima počela je s radom 1821. godine u Zadru, temeljem odluke o osnivanju austrougarskog cara Franje I. Bilo je to u vrijeme kada je čitava Dalmacija imala samo jednu izučenu primalju. Prvi predavač primaljstva na toj školi bio je Giuseppe Dell Oro, imenovani profesor anatomije i kirurgije. Tu je predavao i poznati liječnik Ante Kuzmanić, magistar primaljstva i vidarstva, koji je napisao i 1875. godine objavio primaljski priručnik Šezdeset učenjih iz primaljstva za primalje. Ovu su školu Talijani ukinuli odmah nakon okupacije Dalmacije 1918. godine, a otvorena je opet tek 1948. godine. U Splitu povijest primaljstva započinje 1783. godine nakon osnivanja splitske bolnice (u početku pod nazivom bolnica Sv. Lazara, kasnije preimenovana u Civilnu bolnicu) u kojoj su već pri osnivanju postojale tri institucije: bolnica, nahodište i rodilište. Prvi porodničar koji se spominje u Splitu je prof. dr. Jakov Mirković-Živković, fizik, kirurg i opstretičar koji je napisao i prvi elaborat o potrebi otvaranja medicinskog fakulteta u Splitu.

U Splitu je tek 1945. godine osnovana Oblasna babička škola koja je privremeno bila smještena u Higijenskom zavodu (danasm Nastavni zavod za javno zdravstvo Županije splitsko-dalmatinske). Već drugoga dana nakon osnutka započeo je tečaj edukacije za babičke pomoćnice, koje su bile osposobljene za vršenje vanjskog pregleda trudnica, vođenje porođaja (kod uredne trudnoće) i njegu zdravih babinjača. Nakon terenske prakse i završnog desetomjesečnog tečaja postale su diplomirane primalje. Poboljšanjem prilika u zemlji prešlo se na dvogodišnje školovanje primalja 1947., a 1958. godine i na trogodišnje školovanje. Konačno, 1963. godine primaljska škola u Splitu započela je s četverogodišnjom edukacijom primalja, kao prva u tadašnjoj državi. Škola je u edukaciji stavljala težište na profilaksu, uvela je općeobrazovne predmete i seminare iz zdravstvenog prosvjećivanja, te je značajno utjecala na kurikule istovjetnih škola u ondašnjoj državi. Od 1971. godine škola djeluje u okviru Zdravstvenog obrazovnog centra Split (Srednja medicinska škola).

Za potrebe hrvatskog zdravstva školovane su i četiri generacije viših primalja na Višoj školi za medicinske sestre i tehničare u Zagrebu (danasm Zdravstveno veleučilište u Zagrebu), a zadnja generacija je upisana 1981. godine. Takvo školovanje primalja je ukinuto 1987. godine. Ubrzo je na ginekološkim odjelima i u rodilištima uočen nedostatak primalja. Nakon prosvjeda mnogih uglednih liječnika ginekologa i na traženje strukovnih udruga 1991. godine u Zagrebu ponovno počinje s radom Škola za primalje. To je jedina srednja primaljska škola u državi koja kontinuirano školuje primalje, dok se u većim gradovima Republike Hrvatske one školuju povremeno, prema potrebama lokalnoga zdravstva. Suprotno tome, Viša škola za medicinske sestre ginekološko-opstretičkog smjera postojala je samo nekoliko godina, a zadnja generacija takvih viših primalja u Republici Hrvatskoj upisana je 1981. godine. Nakon toga školovanje je prekinuto, te su primalje samo kratko vrijeme tijekom povijesti imale mogućnost nakon srednje škole nastaviti s obrazovanjem na višoj razini.

1.3. OTVORENOST STUDIJA PREMA POKRETLJIVOSTI STUDENATA

Kurikulumi pojedinih sveučilišnih studijskih programa i standardi kvalifikacija bit će strukturirani prema preporukama, direktivama i propisima Europske unije i Svjetske zdravstvene organizacije, te prilagođeni specifičnostima edukacijskog procesa u Republici Hrvatskoj, sve prema usvojenom Hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika.

Implementacijom usklađenih sveučilišnih studijskih programa na razini Republike Hrvatske te ugovorima o stručno znanstvenoj i nastavnoj suradnji sa sličnim ili istim fakultetima u Republici Hrvatskoj, regiji i Europi, omogućena je horizontalna i vertikalna pokretljivost studenata i nastavnika na svim razinama obrazovanja sveučilišnih zdravstvenih studija. To se u prvom redu, barem na početku, odnosi na pokretljivost studenata i nastavnika na razini izborne nastave između visokoškolskih ustanova (npr. fakulteta zdravstvenih studija) u okruženju (Slovenija, Italija, Portugal, Švicarska, Bosna i Hercegovina), te medicinskih fakulteta koji imaju srodne programe s drugih sveučilišta u Hrvatskoj i Europi.

Dakle, nastavni programi Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu strukturirani su i u skladu s načelima Bolonjske deklaracije. Primjenjen je europski sustav prijenosa bodova (ECTS) koji omogućuje prelazak na druge srođne studije.

U slučaju povećanog interesa studenata, postoji mogućnost održavanja nastave na engleskom jeziku.

1.4. OSTALI ELEMENTI I POTREBNI PODATCI

Još davne 1786. godine otvorena je „primaljska škola“ u Rijeci pod vodstvom kirurga Jakoba Cosminija, koja se održala samo kratko vrijeme, dok u Splitu povijest primaljstva započinje 1797. godine osnivanjem splitske bolnice u kojoj već pri osnivanju postoje tri institucije: bolnica, nahodište i rodilište. Prvi porodničar koji se spominje u Splitu je prof. dr. Jakov Mirković-Živković, fizik, kirurg i opstretičar koji je napisao i prvi elaborat o potrebi otvaranja medicinskog fakulteta u Splitu.

U Zagrebu su se dugogodišnja nastojanja za otvaranjem primaljskog učilišta napokon ostvarila u vrijeme banovanja Ivana Mažuranića. On je 1876. godine, na početku svoga banovanja, uputio predstavku kralju Franji Josipu u kojoj ga upoznaje s nedopustivo malim brojem izučenih primalja u Hrvatskoj i Slavoniji, te nužnošću za otvaranjem primaljskog učilišta u Zagrebu. Zabrinjavajući je bio pomor rodilja i novorođenčadi kojemu je uzrok bila nestručna pomoć pri porodu. Upravo zbog potrebe za školovanjem primalja je i osnovano primaljsko učilište. Kao datum mogućeg početka rada Kraljevskog primaljskog učilišta navodi se studeni 1876. godine, iako je prvi tečaj organiziran u studenome sljedeće godine. Bilo je to u sklopu novoformljenog Zemaljskog rodilišta Opće i javne bolnice sestara milosrdnica. Prvi ravnatelj Učilišta bio je prof. dr. Antun Lobmayer, ujedno i ravnatelj rodilišta. Već prve godine on je objavio udžbenik pod naslovom Učevna knjiga za učenice primaljstva. Školovane primalje postupno su promijenile tragičnu sliku u hrvatskom porodništvu, osobito nakon što je ravnateljem učilišta 1905. godine postao dr. Franjo Durst. On se zalagao za edukaciju primalja i u nevjerojatno skromnim uvjetima ostvario brojne pomake u struci objedinivši ginekologiju i porodništvo.

Danas primalje u Republici Hrvatskoj sa svojim obrazovanjem nisu na onoj razini kakvu od njih zahtijeva moderna Europa. Kod nas se primalje još uvijek obrazuju na srednjoškolskoj razini, dok Europa ovakav način školovanja primalja ne prepoznaje. Također, postojeće primalje, od svih zdravstvenih djelatnika, jedine nemaju mogućnost redovitog nastavka školovanja u struci. Obrazovanje primalja na višoj razini od postojeće neophodno je s obzirom na uvjete EU. Prema njima, postojeće primalje sa završenom srednjom školom, koje su sada u sustavu zdravstva RH, nemaju potrebnu razinu obrazovanja za obavljanje ovog zahtjevnog zanimanja, ali su u pristupnom pregovaračkom procesu s EU prihvaćene kao asistentice primalja.

Predviđajući sve spomenute probleme u primaljstvu, posljednjih se petnaestak godina radilo na otvaranju studija primaljstva, ali neuspješno.

To je uspjelo Medicinskom fakultetu u Rijeci koji je, uvidjevši značaj nastavka školovanja primalja, otvorio izvanredni Stručni studij primaljstva 2007. godine. Međutim, kako su potrebe za školovanjem primalja bile puno veće, a ulazak naše zemlje u EU postajao sve bliži, osim izvanrednoga studija trebalo je otvoriti i redoviti studij primaljstva koji bi u dogledno vrijeme zadovoljio potrebe za edukacijom primalja u skladu s Direktivom 2005/36/EZ, koja je obvezujuća za sve zemlje članice EU.

Sveučilišni preddiplomski i diplomski studij primaljstva može zadovoljiti visoke kriterije školovanja primalja. Upravo bi on omogućio potrebnu razinu obrazovanja kojom bi primalja postala temeljni nositelj primaljstva i pružanja primaljske skrbi. Također, nekadašnja orientiranost na pomagačko zanimanje preoblikuje se i proširuje, te primaljstvo usmjerava prema profesiji za samostalno odgovorno obavljanje primaljske skrbi. Pri tome bi obrazovanje primalja na sveučilišnom preddiplomskom i diplomskom studiju primaljstva omogućilo stjecanje potrebnog znanja i sposobilo primalje za preuzimanje uloge edukatora (mentora) na preddiplomskom sveučilišnom studiju sestrinstva i voditelja/ica odjela/odsjeka u klinikama te timova primaljske skrbi. Kao temeljni preduvjet za razvoj primaljstva, ovakav profil primalja u RH potpuno je nepoznat. Upravo komisija EU, koja je u sklopu Peer misije 2008. godine posjetila Republiku Hrvatsku na poziv Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, u svom je izvješću izdvojila taj problem, navodeći da „primalje moraju učiti od primalja“.

Sve spomenuto je od presudnog značaja za razvoj suvremenog primaljstva, čemu značajno može pridonijeti obrazovanje primalja po uzoru na ono u EU, a osnivanje sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog studija primaljstva u Splitu tome može pridonijeti. Tradicija Medicinskog fakulteta u Splitu (kao strateškog partnera Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu), u humanističkom odgoju svojih studenata svakako će pridonijeti i humanističkom odgoju primalja, koje je neophodno u obavljanju primaljstva kao važne karike u sustavu zdravstvene zaštite majke i novorođenčeta, te reproduktivnog zdravlja žena. Također, ono bi pridonijelo i jačanju uloge primalje u okviru javnog zdravstva, promociji zdravlja žena i obitelji, te smanjenju mortaliteta i morbiditeta majki i novorođenčadi. Razina potrebnog obrazovanja koje bi primalje stjecale na sveučilišnoj razini, posebno je došla do izražaja ulaskom Republike Hrvatske u EU, koja je kao imperativ postavila pitanje promicanja kvalitete obrazovanja primalja u Republici Hrvatskoj.

Težnja i obveza primaljske struke je školovati primalju po europskim standardima kako bi bila konkurentna na tržištu rada zemalja članica EU, a prije svega, kako bi mogla pridonijeti zdravlju naših žena, majki i djece te više nego nužnoj pronatalitetnoj politici Republike Hrvatske. Stoga je upravo osnivanje sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog studija primaljstva na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu bio prvi ozbiljan korak u ostvarivanju tog cilja.

2. OPĆI DIO

Vrsta studija	Preddiplomski sveučilišni studij	
Naziv	Primaljstvo	
Nositelji	Predlagatelj	Sveučilište u Splitu
	Izvođač	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija
Trajanje	3 godine (VI semestara)	
ECTS	180	
Uvjeti za upis	Potrebno je završeno dvanaestogodišnje opće obrazovanje te položena državna matura ili razredbeni ispit.	
Kompetencije koje se stječu završetkom studija	Po završetku studija prvostupnik/ca primaljstva će moći: 1. Razumjeti temeljna znanja iz područje anatomije, fiziologije, biokemije, biologije, embriologije, biofizike, javnog zdravstva, patologije i patofiziologije, farmakologije i mikrobiologije te drugih biomedicinskih predmeta, zatim statistike i informatike potrebnih za definiranje, analiziranje i predlaganje postupaka u biomedicini i zdravstvu 2. Djelovati unutar zdravstvenog tima u slučajevima kada je potreban multidisciplinarni pristup; primjenjivati sva usvojena znanja iz područja primaljske skrbi, kao i znanja iz porodništva i ginekologije 3. Voditi medicinsku dokumentaciju primaljske skrbi, planirati, organizirati i provoditi primaljsku skrb; validirati plan primaljske skrbi, raditi analizu uvjeta za njegovo izvođenje i provoditi kliničku realizaciju planiranog 4. Sudjelovati u edukaciji učenica i studentica primaljstva, provoditi edukaciju u pripremi za roditeljstvo i trudnice za porod 5. Utvrditi trudnoću, voditi fiziološku trudnoću na svim razinama zdravstvene zaštite, procijeniti stanje trudnice i ploda, prepoznati nepravilnosti u trudnoći, sudjelovati u praćenju patoloških trudnoća 6. Pripremiti trudnicu i instrumente za pojedine dopunske pretrage u trudnoći, razlikovati fiziološki od patološkog nalaza, savjetovati trudnicu o potrebnim pretragama u otkrivanju rizične trudnoće, pratiti stanje majke nakon poroda, razlikovati fiziološki od patološkog tijeka babinja, savjetovati majku o dojenju, provesti edukaciju o njezi i prehrani novorođenčeta	

	7. Procijeniti tijek poroda i njegov utjecaj na rodilju i plod, pratiti stanje fetusa primjenjujući odgovarajuće kliničke metode i tehnička sredstva 8. Voditi fiziološki porod, u hitnim slučajevima porod na zadak, urezivati epiziotomije po potrebi, te šivati epiziotomije i rupture 1. i 2. stupnja, prepoznati nepravilnosti u porodu, poduzeti hitne mjere u odsutnosti liječnika, posebno manualnu eksploraciju i evakuaciju materišta 9. Sudjelovati i instrumentirati tijekom patološkog poroda, operativnog dovršenja dovršenja poroda i ginekoloških operacija 10. Procijeniti stanje novorođenčeta nakon poroda, provesti njegu i nadzor novorođenčeta, u odsutnosti liječnika poduzeti hitne mjere, u slučaju potrebe i reanimaciju novorođenčeta 11. Sudjelovati kod ginekološkog pregleda i provoditi edukaciju u cilju očuvanja zdravlja i prevencije spolno prenosivih bolesti, redovitih ginekoloških pregleda i ranog otkrivanja bolesti, planiranja obitelji, seksualnog i reproduktivnog zdravlja te u ublažavanju tegoba klimakterija 12. Provoditi postupke preoperativne pripreme i postoperativne njegu nakon operativnog dovršenja poroda i ginekoloških operacija, provesti od liječnika propisanu peroralnu i parenteralnu terapiju 13. Provesti patronažnu primaljsku skrb žena koje planiraju trudnoću, trudnica, rodilja, babinjača, novorođenčadi i ginekoloških bolesnica 14. Djelovati po načelima profesionalne etike i zakonodavstva 15. Koristiti informacijske tehnologije i baze podataka u svrhu unaprijeđenja stručnih znanja i vještina.
Mogućnosti nastavka studija	Studenti će nakon završenog preddiplomskog sveučilišnog studija moći nastaviti visokoškolosko obrazovanje na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu po hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika.
Stručni ili akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija	Sveučilišni prvostupnik/ca (baccalaureus/a) primaljstva.

3. OPIS PROGRAMA

POPIS PREDMETA							
STATUS	KOD	PREDMET	SATI U SEMESTRU				ECTS
			P	S	V	T	
Obvezni	ZSZ634	Informatika i statistika u zdravstvu	10	10	20	0	2
	ZSZ635	Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo	15	15	0	0	2
	ZSZ604	Osnove upravljanja u zdravstvu	10	4	5	0	1
	ZSZ605	Etika u zdravstvu	20	10	0	0	1,5
	ZSZ606	Tjelesna kultura*	0	0	0	38	1,5
	ZSZ640	Engleski jezik za primaljstvo I	0	30	0	0	1,5
	ZSZ608	Zdravstvena psihologija	14	12	18	0	2
	ZSZ609	Komunikacijske vještine	12	0	0	18	2
	ZSZ610	Higijena i epidemiologija	30	20	0	5	3
	ZSZ611	Sociologija zdravlja	20	12	0	0	1,5
	ZSZ613	Javno zdravstvo	15	5	0	0	1
	ZSZ614	Biokemija	20	10	0	0	2
	ZSZ615	Biofizika	20	5	0	0	2
	ZSZ616	Anatomija	26	20	20	0	3
	ZSZ617	Fiziologija	30	7	0	10	3
	ZSZ618	Biologija	20	10	0	0	2
	ZSZ619	Embriologija i histologija	20	10	0	0	2
	ZSZ620	Osnove zdravstvene njegе	15	4	0	0	1
	ZSP601	Proces zdravstvene njegе	15	15	75	0	4
	ZSP602	Uvod u primaljstvo	35	5	150	0	9
	ZSP603	Primaljska skrb kod fiziološke trudnoće	30	10	165	0	8
	ZSP604	Kliničke vještine I	0	0	150	0	5
Ukupno obvezni			377	214	603	71	60

LEGENDA

P – predavanja

S – seminari

V – vježbe

T – terenska nastava

*Tjelesna i zdravstvena kultura – student upisuje 38 sati terenske nastave u prvoj i drugoj godini.

POPIS PREDMETA							
Godina studija: II.							
Semestar: III. i IV.							
STATUS	KOD	PREDMET	SATI U SEMESTRU			ECTS	
			P	S	V		
Obvezni	ZSZ621	Uvod u znanstveni rad	6	10	12	0	1,5
	ZSZ622	Upotreba znanstvene tehnologije	10	12	0	0	1,5
	ZSZ623	Tjelesna kultura*	0	0	0	38	1,5
	ZSZ641	Engleski jezik za primaljstvo II	0	30	0	0	1,5
	ZSZ625	Patofiziologija	30	8	0	0	2
	ZSZ626	Patologija	30	8	0	0	2
	ZSZ627	Mikrobiologija s parazitologijom	20	10	0	0	2
	ZSZ628	Farmakologija	28	8	0	0	2
	ZSP605	Porodništvo	15	5	0	0	2
	ZSP606	Pedijatrija	23	12	0	0	2
	ZSP607	Osnove radiologije i zaštite od zračenja	25	0	15	0	2
	ZSP608	Dijetetika	30	15	15	0	3
	ZSP616	Primaljska skrb u porodu	30	5	160	0	9
	ZSP617	Primaljska skrb u babinju	20	0	100	0	5
	ZSP624	Primaljska skrb zdravog novorođenčeta	20	0	120	0	6
	ZSP626	Patronaža i rad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	20	15	30	0	4
	ZSP618	Kliničke vještine II	0	0	150	0	5
Izborni		izborni	15	5	20	0	2
		izborni	15	5	20	0	2
		izborni	15	5	20	0	2
		izborni	15	5	20	0	2
	Ukupno obvezni i izborni predmeti		367	158	682	38	60
	Izborni predmeti 2. godina (biraju se 4 predmeta)						
	ZSP609	Osnove genetike	15	5	20	0	2
	ZSP610	Psihologija porodne boli	15	5	20	0	2
	ZSP611	Biološke osnove razvojnih poremećaja	15	5	20	0	2
	ZSP612	Višeplodne trudnoće	15	5	20	0	2
	ZSP613	Osnove instrumentiranja u ginekologiji i porodništvu	15	5	20	0	2
	ZSP614	Hitna stanja u ginekologiji i porodništvu	15	5	20	0	2

POPIS PREDMETA							
Godina studija: III.							
Semestar: V. i VI.							
STATUS	KOD	PREDMET	SATI U SEMESTRU				ECTS
			P	S	V	T	
Obvezni	ZSZ630	Urgentna stanja u medicini	18	0	25	0	2
	ZSP620	Zdravstveni odgoj s metodama učenja i poučavanja	30	15	30	0	3
	ZSP621	Promocija reproduksijskog zdravlja, spolni odgoj i planiranje obitelji	25	30	10	0	3
	ZSP622	Ginekologija	20	10	10	0	2
	ZSP623	Neonatologija	20	10	10	0	2
	ZS615	Primaljska skrb kod rizičnih trudnoća	30	5	70	0	4
	ZSP637	Primaljska skrb kod komplikacija u porodu	22	8	90	0	5
	ZSP638	Primaljska skrb kod komplikacija u babinju	15	5	90	0	4
	ZSP639	Primaljska skrb ugroženog novorođenčeta i nedonoščeta	20	5	110	0	5
	ZSP625	Primaljska skrb u ginekologiji	20	5	105	0	5
	ZSP627	Organizacija, upravljanje i administracija u primaljstvu	20	10	40	0	3
	ZSP635	Kliničke vještine III	0	0	150	0	5
	ZSP636	Završni rad	0	0	140	0	5
Izborni		izborni	15	5	25	0	2
		izborni	15	5	25	0	2
		izborni	15	5	25	0	2
		izborni	20	15	35	0	3
		izborni	20	15	35	0	3
	Ukupno obvezni i izborni predmeti		325	148	1025	0	60
	Izborni predmeti 3. godina (biraju se 3 predmeta)						
	ZSP630	Neurologija i psihijatrija	15	5	25	0	2
	ZSP631	Dermatologija	15	5	25	0	2
	ZSP632	Otorinolaringologija	15	5	25	0	2
	ZSP633	Oftalmologija	15	5	25	0	2
	Izborni predmeti 3. godina (biraju se 2 predmeta)						
	ZSP619	Kirurgija, ortopedija i traumatologija	20	15	35	0	3
	ZSP628	Interna medicina	20	15	35	0	3
	ZSP629	Infektologija	20	15	35	0	3

Preddiplomski sveučilišni studij: PRIMALJSTVO

Katalog predmeta, kompetencije i ishodi učenja dostupni su na hrvatskom i engleskom jeziku na web stranici SOZS-a na poveznici

<http://ozs.unist.hr/hr/sozs-nastava/odrzavanje-nastave/2-opcenito/1593-katalog-predmeta-kompetencije-i-ishodi-ucenja-preddiplomski-studiji>